

Presidium nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Tid: 2016-03-02 08:30

Plats: Regionens hus, Sal B

§5 **Yttrande över skrivelse från patientnämnden ”Barnperspektivet” - inom vuxenvård med behov av sjuk- och behandlingsresor**

Diarienummer: RJL 2016/552

Beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö föreslås besluta att godkänna föreliggande yttrande som svar till patientnämnden.

Sammanfattning

Lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor är grunden för dagens regelverk för sjuk- och behandlingsresor. I berörd lag finns i dagsläget ingen skrivning ang. barnperspektivet.

I regionens regelverk för sjuk- och behandlingsresor regleras ersättning till kund som besökt vården i egenskap av patient. Regelverket för sjukresor har sin grund i en ersättningslag för patienter och frågan är om övriga ersättningar därutöver kan koppas till regionens regelverk för sjukresor.

Beslutet skickas till:

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

Vid protokollet

Charlotte Jerkelund

Justeras

Rune Backlund

Presidium nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Tid: 2016-03-02 08:30

Rätt utdraget,
Intygar

Charlotte Jerkelund

Patientnämnden

Belysning av ”Barnperspektivet” - inom vuxenvård med behov av sjuk- och behandlingsresor

Sammanfattning

Patientnämnden har lämnat synpunkter kring barnperspektivet regelverket för sjuk- och behandlingsresor, gällande barn som anhöriga i en skrivelse daterad 2016-01-18, dnr 2015-0156A.

I regionens regelverk för sjuk- och behandlingsresor regleras ersättning till kund som besökt vården i egenskap av patient. Regelverket för sjukresor har sin grund i en ersättningslag för patienter och frågan är om övriga ersättningar därutöver kan koppas till regionens regelverk för sjukresor.

Det finns alltid ett tolkningsutrymme angående vad som är barns bästa och det kan säkert förekomma olika syn på saken mellan vårdpersonal, anhöriga, föräldrar/förälder och barnet självt. Det som sker i vården kan ses utifrån olika perspektiv, och det viktigt är att så långt det är möjligt beakta barns bästa när barnet själv är patient i vården

Information i ärendet

Lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor är grunden för dagens regelverk för sjuk- och behandlingsresor. I berörd lag finns i dagsläget ingen skrivning ang. barnperspektivet.

I regionens regelverk för sjuk- och behandlingsresor regleras ersättning till kund som besökt vården i egenskap av patient.

I kommande benämning av ordet ”barn” avses barn under 18 år.

Patienten kan även vara ett barn och i vissa delar omnämns barn specifikt i regionens regelverk även om orden ”barnperspektiv och ”barns bästa” inte omnämns i dessa specifika termer.

Har anhöriga en ansträngd ekonomi och drabbas av kostnader i samband med anhörigs sjukdom och det finns barn i familjen/bland anhöriga kan familjen/anhöriga vara berättigade till någon form av bistånd enligt annan lag.

Vilka regler gäller för barn alt vilken kostnadsersättning utbetalas till förälder (= patienten) som tar med sitt/sina barn till vårdbesök inom Region Jönköpings län?

Mycket kort sammanfattat kan man säga att det som ersätts är patientens kostnader med avdrag för egenavgift. Patienten kan få viss ersättning för sjukresa med buss, tåg eller privat bil:

- Om patienten fått en specialistvårdsremiss eller vårdgarantiremiss av en läkare vid något av länets sjukhus, till en vårdgivare i ett annat län.
- Om patienten genomgår återkommande kvalificerade behandlingar vid något av länets sjukhus, till exempel dialys eller strålbehandling.

Detta är den tydligaste kopplingen till Lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor.

I regionens regelverk får t.ex. barn som ammas åka med, alternativt omfattas av reseersättning när modern är patient. Vidare hanteras i regelverket besöksresor under vårdvistelsen för inneliggande barn, och barn har alltid motsvarande regler som vuxna när de är patient i vården. Alla barn har även rätt till ledsagare och barn själva ska inte bära ansvaret att vara ledsagare för vuxna patienter. Barn från sexton år kan också ha rätt till sjukresa utan målsmans vetskap.

Regelverket för sjukresor har sin grund i en ersättningslag för patienter och frågan är om övriga ersättningar därutöver kan koppas till regionens regelverk för sjukresor. Regionens regelverk för sjukresor bör justeras inför budget 2017 med skrivning kring ”barnperspektivet” och ”barns bästa” med utgångspunkt att barnet besökt vården i egenskap av patient.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö
REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rune Backlund
Ordförande

Carl-Johan Sjöberg
Trafikdirektör

Regionledningskontoret

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

Yttrande över skrivelse ”Barnperspektivet” - inom vuxenvård med behov av sjuk- och behandlingsresor

Förslag till beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö beslutar att godkänna föreliggande yttrande som svar till patientnämnden.

Sammanfattning

Lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor är grunden för dagens regelverk för sjuk- och behandlingsresor. I berörd lag finns i dagsläget ingen skrivning ang. barnperspektivet.

I regionens regelverk för sjuk- och behandlingsresor regleras ersättning till kund som besökt vården i egenskap av patient. Regelverket för sjukresor har sin grund i en ersättningslag för patienter och frågan är om övriga ersättningar därutöver kan koppas till regionens regelverk för sjukresor.

Det finns alltid ett tolkningsutrymme angående vad som är barns bästa och det kan säkert förekomma olika syn på saken mellan vårdpersonal, anhöriga, föräldrar/förälder och barnet självt. Det som sker i vården kan ses utifrån olika perspektiv, och det viktigt är att så långt det är möjligt beakta barns bästa när barnet själv är patient i vården

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
RegiondirektörCarl-Johan Sjöberg
Trafikdirektör

Barnperspektivet - inom vuxenvård med behov av sjuk- och behandlingsresor

Enligt lag om patientnämndsverksamhet (1998:1856) ska inom varje landsting/region och kommun finnas en eller flera nämnder med uppgift att stödja och hjälpa patienter och närstående. I patientnämndens uppdrag ingår även att bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SFS 1998:1656 2§), genom bland annat:

att rapportera iakttagelser och avvikelser, som har betydelse för patienterna, till behandlingsansvariga vårdenheter och vårdgivare.

Ärendet

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 30 november 2015 ärende rörande synpunkter på regelverk för sjuk- och behandlingsresor. I anmälan framkom att en 45-årig man, i samband med trafikolycka 2013, skadades så allvarligt att han tillbringade 9 månader på sjukhus. Därefter har träning skett 3 gånger per vecka fram till hösten 2014, då det var dags för ny operation av höften. Patienten väntar även på ytterligare operationer av armbåge, hand, knä och fot.

Därutöver tillkom en omfattande magoperation som nu 2015 genomförts i Region Skåne, vilket detta ärende gäller. Två resor till Region Skåne för "bedömning" och "hemtagning" efter operationen. Vid dessa tillfällen ersattes inte barnens tågbiljetter, som i familjens pressade ekonomiska situation upplevs som mycket pengar.

Mannen är förälder till 2 minderåriga barn (2 respektive 4 år vid olyckstillfället), och ifrågasätter Region Jönköpings län och dess regelverk för sjuk- och behandlingsresor. Genom att försvåra för minderåriga barn att resa med förälder, upplevs regelverket bidra till att förhindra barnets behov av att förstå och bearbeta upplevelser i samband med förälders allvarliga sjukdomstillstånd.

Utredning

Patientnämnden har utrett ärendet genom att bland annat inhämta information från tjänsteman vid Folkhälsa och sjukvård, och ansvarig för barnrättsarbetet i Region Jönköpings län. Utöver detta har en genomlysning gjorts av relevant lagutrymme och dokumentation inom regionen.

FN:s konvention om barnets rättigheter - barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn och att ett barn är varje människa under 18 år.

**2g§ Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och kap. 6 § 5
Patientsäkerhetslagen (2010:659)**

Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har

- en psykisk störning eller en funktionsnedsättning,
- en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller
- är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.”

Personcentrerad vård

”Regionens definition på personcentrerad vård: "Personcentrerad vård är att se och möta hela människan. Personens berättelse är utgångspunkten för partnerskap, gemensam planering och ömsesidig respekt för varandras kunskap.” Regionen strävar efter att på fler och nya sätt involvera patienter och närstående i hälso- och sjukvården.”

Barnkonventionen i Jönköpings län

”Alla i vår organisation har ett ansvar för att omsätta Barnkonventionen i praktisk handling. Barnkonventionen ställer krav på en god barnkompetens hos oss anställda inom Region Jönköpings län, att vi har med barnperspektivet i vår planering och att vi utvecklar barns inflytande i våra verksamheter.”

”Regionen arbetar efter FN:s barnkonvention. Syftet är att barnrättsperspektivet ska kunna tillämpas i verksamheten och bidra till ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete. Förutsättningen är att kunskapen om barnets rättigheter hålls levande och utvecklas. Handlingsplanen kommer att omarbetas och utvecklas med verktyg för att säkra villkor och vård för barn och unga i regionen. Följande områden har ett särskilt fokus:

- Barn och unga som brukare, patient och anhörig.
- Utbildningsinsatser för olika professioner i länet.
- Samverkan inom och mellan regionen, kommunerna och idéburna organisationer hålls levande genom bland annat Barndialogen.
- Årligen sammanställs ett barnbokslut som en del i årsredovisningen

Under 2015 sker en inventering av de processer, projekt och insatser i Region Jönköpings län som fokuserar på barn och unga. Syftet är att barnsäkra Region Jönköpings län.”

Fakta – allmänt kliniskt kunskapsstöd

Fakta är ett allmänt kliniskt kunskapsstöd för Region Jönköpings län, och utgör ett länsövergripande beslutsstöd i det grundläggande medicinska arbetet med länkar till omvårdnads- och rehabiliteringskunskap samt andra värdefulla kunskapskällor. Under området Barn – och ungdomshälsa återfinns ”Barns specifika behov” med dokument ”barnperspektivet”.

Regelverk för sjuk- och behandlingsresor

Nu gällande regelverk för sjuk- och behandlingsresor i Region Jönköpings län saknar konsekvenser ur ett barnperspektiv och då specifikt barn som anhörig.

Patientnämndens synpunkter

Bestämmelser i regelverk för sjuk- och behandlingsresor kan beröra barn som patient men också barn som anhörig. Patientnämnden föreslår att nuvarande regelverk för sjuk- och behandlingsresor revideras i syfte att följsamhet ska råda utifrån konsekvenser av ett barnperspektiv. I en konsekvensanalys ska barnets bästa beaktas så långt det är möjligt. Vidare anser patientnämnden att ambitionen ska vara ett regelverk som är heltäckande och tydligt att tolka för såväl länsinvånarna, som berörda verksamheter respektive handläggande sjukreseenhet.

Patientnämnden önskar skriftlig återföring i ärendet.

Konsekvenser för patientsäkerheten

Genom att säkerställa att barnperspektivet lyfts in i regelverk för sjuk- och behandlingsresor förväntas detta indirekt bidra till ökad patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Om samtliga patienter, som har rätt och är i behov av sjuk- och behandlingsresor, får detta, förväntas detta bidra till en mer jämlik vård.

Konsekvenser för miljön

Synpunkterna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

PATIENTNÄMNDEN

Ragnwald Ahlnér
Ordförande
Jeanette Byskén Henriksson
Sekreterare

För kännedom:

Regionstyrelsen
Agneta Jansmyr, Regiondirektör
Mats Bojestig, Hälso- och sjukvårdsdirektör
Carl-Johan Sjöberg, Trafikdirektör Länstrafiken

Claes Hultberg, Chefläkare Vårdcentralerna Bra Liv
Axel Ros, Chefläkare Jönköping
Peter Blomstrand, Chefläkare Medicinsk diagnostik
Anders Sjögren, Chefläkare Värnamo